

גליון רמ"ז
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלס"א

תודה למספרת קליטין על אישור לפרסום בתמונה

סיפורי חז"ל

ועשו לי מקדש

בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה על עסקי המשכן, אמר לפניו: רבונו של עולם יכולים הם ישראל לעשותו? אמר לו הקדוש ברוך הוא, אפילו אחד מישראל יכול לעשותו. אף במן שירד לישראל היו יורדות בו אבנים טובות ומרגליות. והיו הגדולים שבהם באים ומלקטים אותם והיו גונוים אותם. בשעה שהגיע זמנו של יעקב אבינו ליפטר מן העולם, קרא לבניו אמר להם, הוי יודעים שהקדוש ברוך הוא עתיד לומר לבניכם לעשות משכן, אלא יהיו כל צרכיו מוכנים בידכם, עתיד הוא לומר לכם עשו לי מקדש והוא יורד ומשרה שכינתו בתוכם, יש מהם שהתקינו עצמם לדברים, יש מהם ששכחו. וכשבא משה ואמר להם שיעשו המשכן, יש מהם שהביא מעצמו ויש מהם שלא הביא אלא ממה שהיה מונח בידו.

(שמו"ר ל"ג - י')

מזל טוב להחתן שלמה שליט"א בן הרה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א יהי רצון שיזכה לבנות בית נאמן בישראל בהצלחה וסיעתא

פרשת השבוע

מאת כל איש אשר ידבנו לבו
(כ"ה ב')

חסיד אחד נכנס אל הרה"ק מגוסטינין זיע"א ומסר לו פתקה עם פדיון. נזכר הרבי שלא מכבר פשט חסיד זה את הרגל. החזיר לו הרבי את הפדיון ואמר: כתוב "בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם" (שופטים ה' ב') קודם צריך לפרוע את החובות ואחר כך אפשר להתנדב.

ועשית מנורת זהב טהור (כ"ה-ל"א) כאשר ביקר הרה"ק רבי שאול רבי ידידיה ממודוץ זיע"א בפעם הראשונה בארץ ישראל, נתקבל לראיון אצל הנציב העליון סיר הרברט סמואל, הנציב ביקש ממנו שישתדל לעשות שלום ואחדות בין המפלגות החרדיות השונות שבישוב, אמר לו הרבי, מובא במדרש רבה (במדבר פרשה טו י) כשאמר לו הקב"ה למשה "ועשית מנורת זהב טהור" אמר ליה: ריבונו של עולם כיצד נעשה אותה, אמר ליה "מקשה

תיעשה" ואף על פי כן נתקשה משה, הראה לו למשה, ועוד נתקשה וכו'. ותמוה, תראה מי הוא התלמיד ומי מלמדו, ובכל זאת נתקשה משה בהבנת מעשה המנורה, אלא המנורה מרמות ומסמלת את האחדות "מקשה תיעשה", סוד האחדות, ובוה נתקשה משה, כי לעשות אחדות בישראל אינו מן הדברים הקלים ביותר, סיים הרבי ופנה לנציב ואמר: ומה שהיה קשה למשה הוד מעלתו מבקש ממני?.

והיו הכרובים פורשי כנפים וגו' ופניהם איש אל אחיו (כ"ה - כ') מסופר על הבעש"ט הקדוש זיע"א שאמר, שכל ביאתו לעולם היתה כדי להכניס בלב יהודים שלוש אהבות, אהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל. ואמר הרה"ק רבי משה מאזירוב זיע"א שדבר זה מרומו כאן בפסוק, "פורשי כנפים למעלה" רמו לאהבת ה' יתברך, "סוככים בכנפיהם על הכפורת" רמו לאהבת התורה המונחת בארון, "ופניהם איש אל אחיו" רמו לאהבת ישראל.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:16 ת"א: 6:18 ר"ת: 6:56

פרשת תרומה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:03 ת"א: 5:18

התפילין של המגיד הקדוש ממעזריטש

מסופר: לאחר הסתלקותו, הותיר אחריו הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, זוג תפילין שעבר אליו בירושה מאבי סבו, המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. כל אחד מששת בניו הקדושים של הצדיק, היה חפץ בתפילין הקדושות, אולם נראה כי הרה"ק רבי דוד משה הצעיר שבחבורה, השתוקק לכך יותר מכולם, לשם כך אף הסכים לוותר לאחיו על חלקו בכל שאר הירושה שהניח אביהם, לאחר דיון בנושא החליטו האחים להטיל גורל ולמסור את ההחלטה בעניין בידי שמים, בגורל שערכו עלה שמו של רבי דוד משה זיע"א לימים הרבי מטשארטקוב.

חלפו שנים, ערב אחד ישב הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא זיע"א בנו הבכור של הצדיק מרוזין עם קבוצה מחסידיו, סיפר הרבי על סב סבו המגיד ממעזריטש זיע"א, ובתוך כך עלה גם עניין התפילין של המגיד שהניח אחריו אביו הצדיק, ושעלו בחלקו של אחיו רבי דוד משה, הוא תיאר באוזני החסידים כמה השתוקק כל אחד מהאחים לזכות בתפילין הללו, "העובדה שאחי רבי דוד משה זכה בהן בפועל הייתה ההוכחה שהוא אכן הראוי להן מכולנו" אמר, חדי העין בחבורה יכולים היו להבחין בחילופי מבטים בין שניים מהיושבים סביב השולחן, לפתע קם אחד מהם על רגליו ובקול רועד החל להתוודות ולספר "רבי, חברי ואני החלטנו כי הגיעה השעה לגלות סוד ששמרנו בליבנו זמן רב, מעשה שלא ייעשה עשינו אף כי כוונותינו היו רצויות, סברנו שאנו עושים דבר טוב למען רבנו" לשמע דבריו המסתוריים והמסקרנים של החסיד, רכנו החסידים קדימה והמתינו להמשך דבריו, החסיד נטל נשימה עמוקה לריאותו והמשיך: "כבר זמן רב שכליותינו מייסרות אותנו על המעשה שעשינו, אך הערב לאחר דברי הרבי על התפילין ועל הגורל החלטנו לשים לכך קץ ולבקש מחילה על הדבר".

ואז כמו לפי אות מוסכם מראש, קם גם החסיד השני והחל לספר: "יום אחד ישבנו חברי ואני ודיברנו על כך שרבנו כה רצה את התפילין של המגיד הקדוש, סברנו שהיות והוא הבכור בבניו של הצדיק מרוזין, הרי שלו מגיע משפט הבכורה וראויות התפילין להיות שלו. "באחד הימים התגבנו לביתו ולחדרו של רבי דוד משה פתחנו את הבתים של התפילין, בחיל רועדה הוצאנו את הפרשיות והכנסנו במקומם פרשיות אחרות כשרות ומהודרות, תפרנו מחדש את הבתים ויצאנו מהבית, "רק לאחר מכן קלטנו את חומרת המעשה שעשינו". קולו של החסיד הפך ליבבה דקה, אף חברו דמע ונראה היה אפוף בושה וכלימה,

"לא ידענו מה לעשות בפרשיות הקדושות, להחזירן למקומן חששנו שמא יתפסו אותנו בקלקלתנו, אך גם להביאן אל הרבי חששנו, עתה כשהחל הרבי לדבר בעניין, ראינו בכך אות משמים כי עלינו לחשוף את חטאנו ולבקש עליו כפרה". בתוך כך הוציא חברו חבילה קטנה מכיס מעילו ובידיים רועדות הניחה על השולחן ליד הרבי. לא רק ידי החסיד רעדו, גם החסידים שהיו עדי שמיעה למעשה נרעדו, הם התקשו להאמין כי שני אברכים יראי שמים אכן מסוגלים היו לבצע מעשה כה חמור, מאידך חשבו כמה מהם, אם רבי דוד משה המשיך להתפלל באותן התפילין ולא חש אפילו בהחלפת הפרשיות, ייתכן כי יש לראות בכך סימן שתפילין של המגיד ממעזריטש אכן אינן מגיעות לו. כל העיניים נישאו אל הרבי וכל האוזניים היו כרויות למוצא פיו, הרבי פתח באיטיות את החבילה והוציא ממנה את הפרשיות, בריכוז עצום התבונן בהן שורה אחר שורה מילה אחר מילה, ואז עטף בחרדת קודש את הפרשיות במטפחתו נשק להן והכניסן לכיס הפנימי של מעילו.

הרבי ישב אחוז בשרעפים ומחשבותיו נשאוהו למחוזות אחרים, לפתע אמר: "אבקש מכל הנוכחים כאן לשמור על סודיות מלאה על כל מה שראיתם ושמעתם פה הערב אודות הפרשיות, בעוד ימים אחדים אצא ברצות ה' לדרך אל אחי רבי דוד משה היושב בטשארטקוב, ואם מישהו מכם חפץ להצטרף אליי, הרשות נתונה". בהגיע הרבי מסדיגורא בלוויית חסידיו לטשארטקוב, יצא רבי דוד משה לקבל את פני אחיו הבכור בכבוד ואהבה, האחים התחבקו ונשקו זה לזה, וכך כשזרועו של האח הבכור מונחת על כתפי אחיו הצעיר, נכנסו אל הבית פנימה, שעה שכל יהודי העיירה נכנסים אחריהם לתוך הבית, אווירת יום טוב הורגשה כעיירה, לא בכל יום נפגשים שני אחים צדיקים אלה.

למחרת בבוקר הכניס רבי דוד משה את אחיו לחדר שבו נהג להתכונן לתפילת שחרית טרם כניסתו לבית המדרש, על השולחן היו מונחים שלושה זוגות תפילין רש"י, רבנו תם ושימושא רבא, במרחק מה מזוגות תפילין אלו עמדה שקית נוספת, שאותה הכיר הרבי מסדיגורא מיד, כשקית התפילין של המגיד התפילין שאביהם נהג להניח, הרבי מסדיגורא עקב בעניין רב אחר מעשי אחיו הצעיר, רבי דוד משה הוציא את התפילין של המגיד מהשקית שלהן ואחזן בשתי ידיו, הוא עצם את עיניו ומצחו נחרש קמטים של דביקות, לאחר כמה שניות פקח את עיניו והוא נאנח עמוקות, הניח מידיו את התפילין והחזירן לשולחן, לקח את התפילין שלו והניחן.

צניעות ונמשל

ניצול הזמן בעולם הזה

משל לשלשה בני אדם שהלכו בספינה דרך הים למדינה רחוקה אשר שם הבדולח ואבן השוהם כדי לעשות מסחר ולקנות משם אבנים טובות ומרגליות, והמנהג היה שהם היו שבים אל ארצם באותה ספינה שבאו בה, וראשי המדינה לא היו מסכימים שהספינה תשהה שם זמן רב אלא רק זמן מסוים, כגון חודש או חודשיים, ולאחר מכן בהגיע הזמן צריכים הסוחרים לחזור למקומם תיכף ומיד. והנה במדינה ההיא היו בתי שעשועים ומקומות שונים שיש שם מיני זמר שונים אשר נפש האדם מתאוה להם. וכאשר יצאו שלושת האנשים מהים ליבשה לשוט במדינה ההיא, ולהתהלך בה כדי לסחור באבנים טובות ומרגליות אשר שם, ראו בדרכם את בתי השעשועים ומיני השמחה, והסתפקו אם ילכו אחר הסחורות או אחר השעשועים, החכם שבהם חשב לעצמו שמכיון שבא בעיקר לקנות סחורה, וצריך הוא לפרנס את בני ביתו, עזב את בתי השמחה והלך רק לעסקו ולסחורתו, הבינוני שבהם הלך פעם לסחורה ופעם לשמחה, והאדם השלישי הלך רק אחר השמחות ואיבד כל זמנו בהם. כשהגיע היום שהספינה צריכה לשוב למקומה, שמעו את שריקת רב החובל, ואז שלשתם מיהרו להגיע לספינה, החכם בא עם שקים מלאים אבנים טובות ומרגליות, ושמו שמחה גדולה בסחורה שהביא עמו, הבינוני גם הביא כמה אבנים טובות ומרגליות, אך הצטער שאיבד חצי מזמנו בשמחות, והשלישי בא ריק לגמרי מבלי כל סחורה, והיה צועק צעקות גדולות ומרות על שכילה כספו וזמנו בהבלים ואין לו במה לפרנס את בני ביתו.

והנמשל אדם בא לעולם הזה לסגל לעצמו תורה ומצוות ומעשים טובים, אשר הם יקרים יותר מאבנים טובות ומרגליות, וכמו שכתוב "הנחמדים מזהב ומפז רב", ובעולם הזה התורה והמצוות הם בזול כי יכול לקנות מרגלית אחת בפרוטה אחת, כגון הנותן פרוטה לעני שקיים בזה מצות צדקה, וכן יכול לקנות מרגליות בחינם כגון לעשות שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, או להוציא דברי תורה מפיו וכיוצא ב, מה שאין כן בעולם הבא אין לו אפשרות לרכוש תורה ומצוות. ולכן החכם עיניו בראשו שאינו מאבד זמנו להבל ולריק כי יודע שלאחר כלות ימי ישיבת הספינה בארץ, אשר הוא כלות ימי קצו לא יתנו לו אפילו רגע אחד לעשות בו מצוה, אפילו אם ישלם כל הון שבעולם, ולכן מנצל הוא את כל זמנו לרכוש סחורה רוחנית בעולם הזה.

(תורת הפרשה)

תפילת שחרית תמה ושני האחים שבו לחדר לחלוץ את התפילין ולהניח את שני הזוגות הנוספים כמנהגם, בעודם גוללים את רצועות התפילין, שאל הרבי מסדיגורא את אחיו הצעיר על התפילין הקדושות של המגיד, פניו של רבי דוד משה עטו ארשת צער וקולו הסגיר שברון לב, "מה אומר לך אחי היקר, כואב לי מאוד, בוקר אחד לפני זמן רב רציתי להניח תפילין כבכל יום, והנה לפתע חשתי כי דבר מה השתנה ואיננו עוד כתמול שלשום, תמיד כאשר אך נטלתי בידי את התפילין הקדושות של המגיד, הייתי חש רטט של קדושה, אך באותה פעם לא רעדתי נדמה היה לי כאילו הקדושה נסתלקה מהתפילין חס ושלום, ברור לי שהחיסרון איננו בתפילין כי אם בי, כנראה שנכשלתי בחטאי, ושוב איני ראוי להניח את התפילין של סב סבנו.

מאותו יום אני מפשפש במעשי בכל יום ומשתוקק לדעת במה חטאתי, וכיצד אוכל לתקן זאת, בכל בוקר אני נוטל בידי את התפילין כשליבי שבור. אולי יכול אתה אחי היקר לתת לי עצה או תיקון".

הרבי מסדיגורא היה נרגש מאוד "אחי האהוב" אמר לרבי דוד משה "יודע אני כי לחינם חושד אתה בעצמך, ובטוחני כי אין אדם הראוי ממך להניחן, ואכן בשל כך הגעתי לכאן, אנא האזן לי ואגלה לך את סודן של התפילין". או אז גילה הרבי מסדיגורא לאחיו את המעשה הפרטי, הוא פירט כיצד פרשיות התפילין של המגיד הוחלפו בפרשיות אחרות, הוא סיפר לאחיו על חרטתם של החסידים, וכאשר הוציא מכיסו הפנימי את הפרשיות היקרות הוסיף "בעצמי הגהתי את הפרשיות והן שלמות כפי שהיו אצל סב הסבא הכנס אותן שוב לתוך הבתים ואני בטוח שאותם רגשות נעלים ישובו אליך כבראשונה".

את שמחתו של רבי דוד משה אין צורך לתאר, זו הייתה שמחה כפולה על שובן של התפילין ועל ביטול תחושת האשם שייסרה אותו.

זכות הרבים תלויה בו

היות ואנו עומדים לקראת סוף עריכת הספר על כ"ק אדמו"ר הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף זצוק"ל זיע"א. על כן רצינו לבקש מכל מי שיש לו או מכיר סיפורים, דברי תורה, מכתבים, תמונות מרביה"ק או מאבותיו הק' זיע"א, וכן מי שיודע על קשר שהיה לרבנו עם צדיקי דורו זיע"א, יוכל להודיעני, ויהיה בגדר מזכה את הרבים. וזכות רבנו הקדוש, תעמוד לכם ולכל משפחתכם להיוושע בכל הנצרך לכם ברוחניות ובגשמיות, ותהיה משכורתכם שלימה מן השמים, אמן.
בתודה מראש

מכון אורחות אדם

אברהם מ. בלינדר ק. קרעטשניף 052-765479

צ'ין אדם לחברו

וחי אחיך עמך

מסופר: על הרה"ק מקופישיניץ זיע"א שהתגורר בארה"ב, שבוקר אחד נסע מביתו, כדי לפגוש את אחד ממתפללי בית הכנסת שלו. האיש לא ידע שהרבי עומד לבקרו. בעל הבית שפתאום ראה את האדמו"ר עומד בחדר ההמתנה, נשאר עם פה פעור ושאל: מדוע הרבי הגיע לכאן? הרי יכולתי להגיע אל הרבי מכל מקום שהיה קורא לי. חייך הרבי בעדינות וענה: כעת אני הוא זה שזקוק לך, לכן מן הראוי שאני אבוא אליך. רבי הפציר בעל הבית בבקשה, אמור לי במה יכול אני לעזור לך? הרבי דיבר באיטיות כשהוא מביט אל תוך עיניו של בעל הבית. ידוע לי על משפחה הזקוקה לתרומה דחופה ביותר, הבעל ללא עבודה, האשה חייבת להימצא בבית כדי לטפל בילדים הרכים. ולכן אינה יכולה לעבוד לצורך פרנסתם. חלק מהילדים חולים והיה עליהם לשלם לרופא סכומים נכבדים. ואפילו אוכל קשה להם להשיג בימים אלה. אני זקוק לסכום נכבד עבורם. אבל, מחה בעל הבית, אם הרבי הגיע רק בשביל זה, יכול היה להתקשר עימי ואני ודאי הייתי יכול להיענות לבקשה. לא, אמר הרבי, מדובר בבקשה מאד חשובה עבורי, ולכן הרגשתי צורך לגשת אליך בצורה אישית יותר. אתן כמה כסף שיבקש הרבי, ענה בעל

הבית. הרבי הסביר שסכום הכסף שאדם נותן לצדקה הינו החלטה בלעדית שרק התורם יכול להחליט. האם יכול אני לתת צ"ק? שאל בעל הבית. ודאי, ענה הרבי. על שמו של מי עלי לרשום את הצ"ק? הרבי הביט לרגע לארץ ושהה רגע לפני שענה. לאחר מכן אמר בלחש: כתוב את הצ"ק על שמו של אחיך.

מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה

מסופר: יום אחד כשהעשיר הגדול הבארון ר' שמעון נתנאל רוטשילד מפרנקפורט זצ"ל טייל ברחוב, ניגש אליו יהודי לבוש בגדים מהוגנים, והתחיל שופך לפניו את מר נפשו. נגעו הדברים מאוד אל לבו הרחום של רוטשילד ומאחר שלא היה עמו כסף, הסיר את שרשרת הזהב משעון הכיס שהיה עמו ונתנה לאיש. עמד הלה מבולבל ונבוך, ותחילה לא רצה לקחתה. מה משמע, אין זאת אלא שהבארון מהתל בי ישמרנו השם, וכי איך אבוא ואקח את שרשרת הזהב של שעונו? מחר אבוא אליו אל לשכתו, אין הדבר דוחק ובווער חלילה עד כדי כך. אכן דוחק ובווער, אמר הבארון, ברגע זה אחז בי רגש של רחמנות ואיני רוצה להחמיצו, שכן מי יודע אם לאחר זמן יתמיד בי עוד רגש זה ולא יתרופף.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ו' אדר
הרה"ק רבי דוד מאוסטראה ב"ר מרדכי טעבל
(תלמיד הבעש"ט - תק"י)

יום ראשון ז' אדר

משה רבינו בן עמרם (ב"א תפ"ח)
הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב ב"ר משה
יחזקאל (תקפ"א)

יום שני ח' אדר

הגה"ק רבי אליהו הכהן ב"ר שלמה אברהם
(שבת מוסר תפ"ט)
הרה"ק רבי גרשון מלאצק (תלמיד הבעש"ט -
תקמ"ד)

יום שלישי ט' אדר

הרה"ק רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד סטעפין
(תלמיד הבעש"ט - ב"ר יעקב אהרן)
הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש
(צרור החיים - תרל"ה)

יום רביעי י' אדר

הרה"ק רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ר קלונימוס
קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד - תרכ"ז)

יום חמישי י"א אדר

הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אוולאי ב"ר יצחק זרחיה
(חיד"א - תקס"ו)
הרה"ק רבי אברהם מסאכטשוב ב"ר זאב נחום (אבני
נור - תקפ"ג)

יום שישי י"ב אדר

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק
מוידיטשוב
הרה"ק רבי שלמה מסאסוב ב"ר חנוך העניך
מאלעסק (תרע"ט)
הרה"ק רבי אהרן הורויץ אב"ד בייטש ב"ר מאיר
מדויקוב (תרפ"ו)

זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן

פרפראות

פעם אמר הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א, כי שירי וניגוני הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זיע"א (יומא דהילולא ז' אדר) הם קודש קדשים. גם לימד עצמו לבטא אות רי"ש במבטא ההונגארי כדי שיוכל לזמן זמן "סול א קאקאש" בלי שינויים.